

SARI

PORADNIK

RADHASHOP

SARI jest tradycyjną częścią garderoby ubieraną przez kobiety na subkontynencie indyjskim. Znane pod różnymi nazwami w różnych językach indyjskich: w Hindi, Gujarati, Marathi znane jest jako *saadi*, w Kannada jako *sire*, Telugu jako *shira* i w Tamil jako *podavai*. SARI to bardzo długi pas materiału, długości 5-6 metrów, może być drapowany na wiele sposobów. Najbardziej popularnym jest zawijanie dookoła talii, z końcem ułożonym na ramieniu.

Zdjęcie wykonane w Indiach w Sari Shop (Jaipur) przedstawiające elementy SARI.

Niniejszy poradnik prezentuje najbardziej popularny styl ubierania SARI zwany Nivi. Siedem ilustracji autorstwa Anny Lipińskiej wraz z opisem, dokładnie wyjaśniają nam, tą trudną z pozoru czynność. Poniższy opis rozszerzyliśmy o praktyczne rady, naszym zdaniem pomocne wszystkim kobietom uczącym się zakładać SARI jak również tym, które założą SARI po raz pierwszy w życiu.

Kilka istotnych informacji na początek:

SARI najczęściej jest ubierane na HALKĘ (zwaną *lehenga/ghagra* w północnych Indiach i *pavada/pavadai* na południu, *shaya* na wschodzie) oraz z krótką bluzeczką z krótkimi rękawkami, znaną jako CHOLI (lub *ravika*).

HALKĘ (ang. *petticoat*) dobieramy w kolorze zbliżonym do koloru SARI. Na naszych rysunkach zastosowaliśmy kontrastowe kolory dla przejrzystości instrukcji.

HALKA służy nam nie tylko do podtrzymania SARI. Noszenie SARI bezpośrednio na bieliznę nie jest w dobrym tonie, szczególnie w sytuacji kiedy SARI wykonane jest przezroczystego materiału. Noszenie HALKI eliminuje tę niedogodność a bawełna, z której najczęściej jest wykonana, daje poczucie komfortu.

Upewnij się, że HALKA jest mocno zawiązana na biodrach, aby nie było później niespodzianek, gdy SARI zsunie się razem z HALKĄ.

HALKA noszona pod SARI

Kolor CHOLI (bluzeczki noszonej pod SARI) możemy dobierać na różne sposoby:

- w kontraście do koloru SARI
- w kolorze zbliżonym do koloru SARI
- w kolorze BORDERa (ozdobnego paska) i kolorze PALLU (ozdobnej części SARI noszonej na głowie zwanym *head piece*)

Czasami SARI ma odcinek materiału przeznaczony do wykrojenia i uszycia CHOLI (tzw. *choli piece*). Kawałek ten powinniśmy odciąć przed noszeniem SARI. Jeśli decydujemy się na uszycie CHOLI zalecamy podszycie je bawełnianą podszewką.

CHOLI
krótka bluzeczka

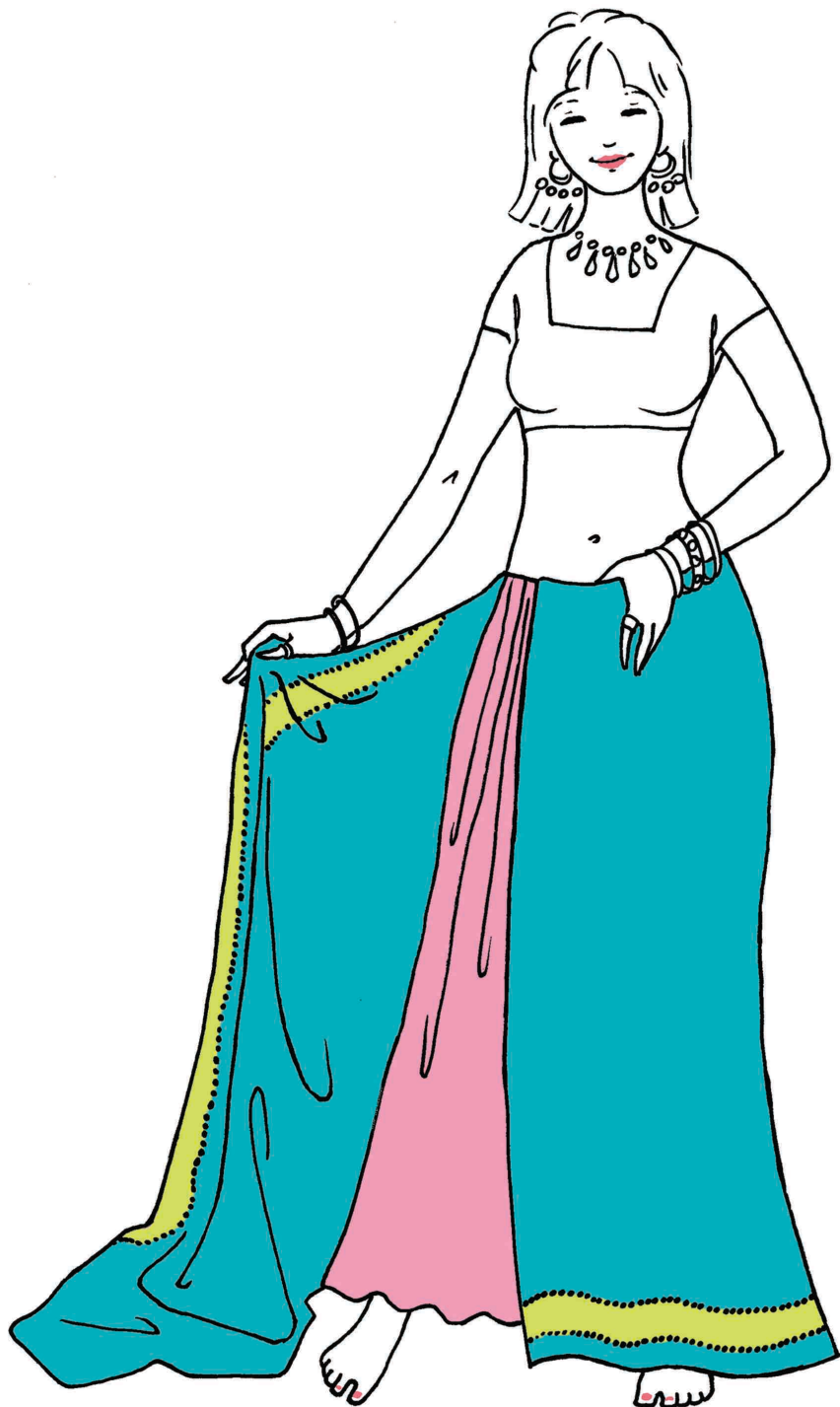
Oto kilka praktycznych uwag dotyczących dobierania kolorów i wzorów SARI:

1. Kobiety niskiego wzrostu powinny nosić SARI z małymi BORDERami (ozdobnymi paskami), lub bez BORDERów. Szeroki BORDER skraca optycznie sylwetkę. Wzory na SARI powinny przebiegać pionowo, co daje wrażenie, że kobieta jest wyższa niż w rzeczywistości.
2. Kobiety wysokie mogą nosić SARI z dużymi BORDERami i wzorem biegnącym poziomo.
3. Kobiety o pełnych kształtach powinny nosić SARI z żorżetą, szyfonu lub innego "lejącego się" materiału, będą wyglądać szczuplej.
4. Kobietom o jasnej cerze pasują ciemne kolory SARI.

5. Natomiast kobietom o ciemnej karnacji skóry pasują jasne, pastelowe kolory.
6. Oczywiście kolor, wzór czy styl jest rzeczą gustu - traktujmy te porady z dystansem.

Inne przydatne informacje:

1. Polecamy książkę Chantal Boulanger "Sari: An illustrated Guide to the Indian Art of Draping" wydawnictwa Shakti Press International New York. Autorka opisała w niej ponad 80 sposobów wiązania SARI.
2. SARI w Indiach może mieć długość od 2 metrów do ponad 8 metrów.
3. Najbardziej rozpowszechnionym stylem jest NIVI.
4. Kobiety indyjskie inaczej wiążą SARI do pracy, tańca czy oficjalnych wizyt.

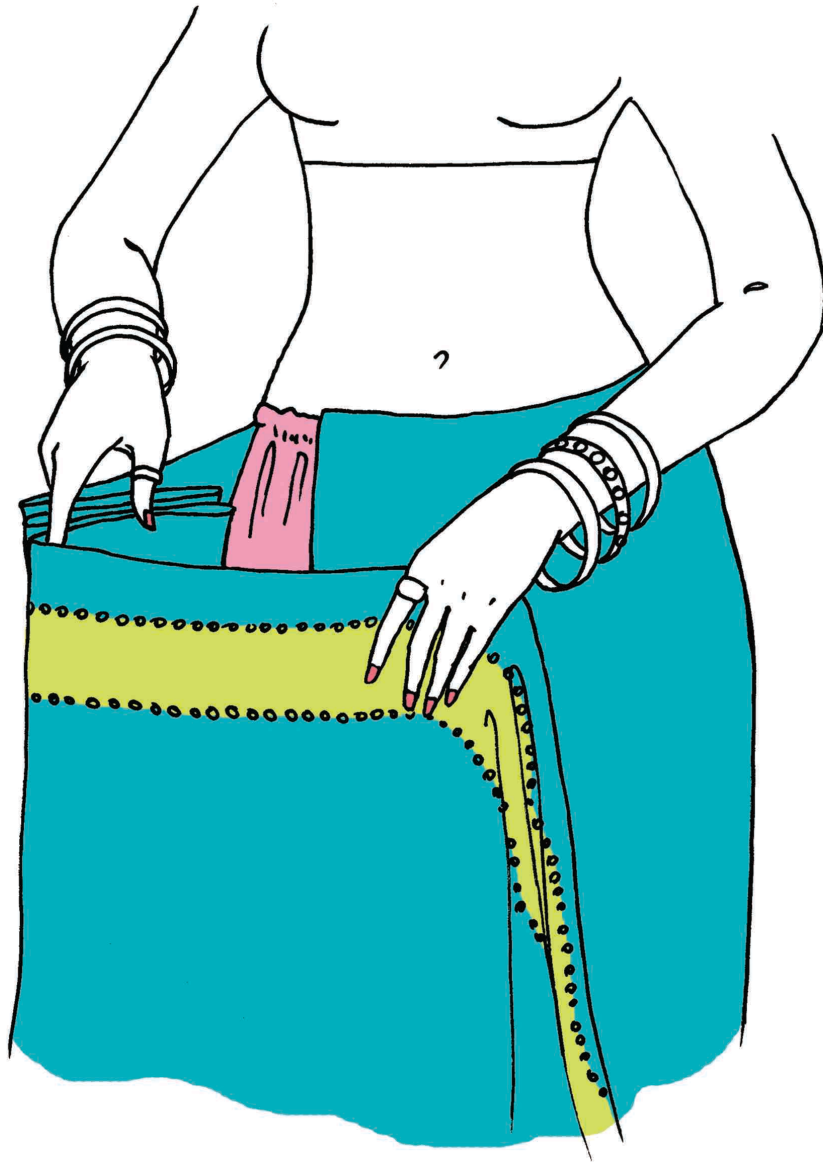

Krok pierwszy

Rozwiń SARI tak, aby PALLU (ozdobny koniec) znalazł się z twojej lewej strony. Jeśli SARI jest jednostronne, czyli tkanina posiada "prawą" i "lewą stronę", to oczywiście SARI układamy "prawą stroną" na zewnątrz. W przypadku SARI dwustronnych nie ma to znaczenia czyba, że BORDER (czyli ozdobny pasek) jest tylko z jednego długiego brzegu. SARI układamy wtedy oczywiście tak, aby BORDER był na dole. W SARI, które posiada jeden szerszy a drugi węższy BORDER, szerszy BORDER wędruje na dół.

SARI zakładamy za HALKĘ, tak jak na rysunku rozpoczynając od prawej do lewej strony. Punkt rozpoczęcia powinien znajdować się na prawym biodrze. Głębokość odcinka SARI włożonego za HALKĘ to ok. 5 cm, tak aby mocno się trzymało. Zależy to od szerokości SARI i Twojego wzrostu. To jak głęboko wciśniesz SARI za HALKĘ ma bezpośredni wpływ na długość SARI. Powinno ono łagodnie zwisać niemalże do ziemi, nie marszcząc się. Oczywiście tak, aby nie było niebezpieczeństwa przydeptywania SARI podczas chodzenia. Następnie owijamy SARI dookoła bioder, na całym obwodzie wciśkając je za HALKĘ. Resztę SARI przierzucamy na prawą stronę.

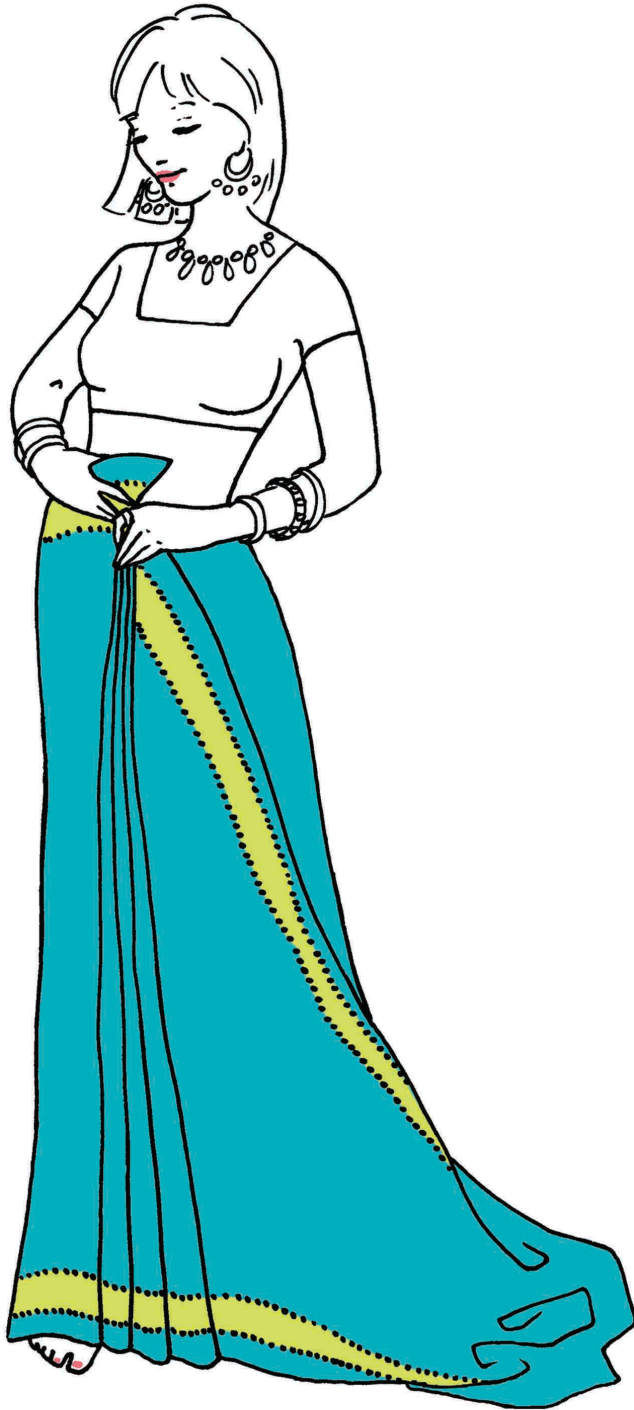
UWAGA: Zwróć uwagę, aby HALKA nie wystawała spod SARI.

Krok drugi

Układamy zakładki, ich liczba zależy od długości materiału. Zakładki powinny mieć szerokość ok. 10 cm. Końce każdej z zakładek powinny być przesunięte odrobinę względem siebie tworząc "kaskadę" czy "schodki". Niektóre Hinduski zaprasowują w ten sposób ułożone zakładki co stwarza wrażenie niezwyklej staranności w układaniu SARI.

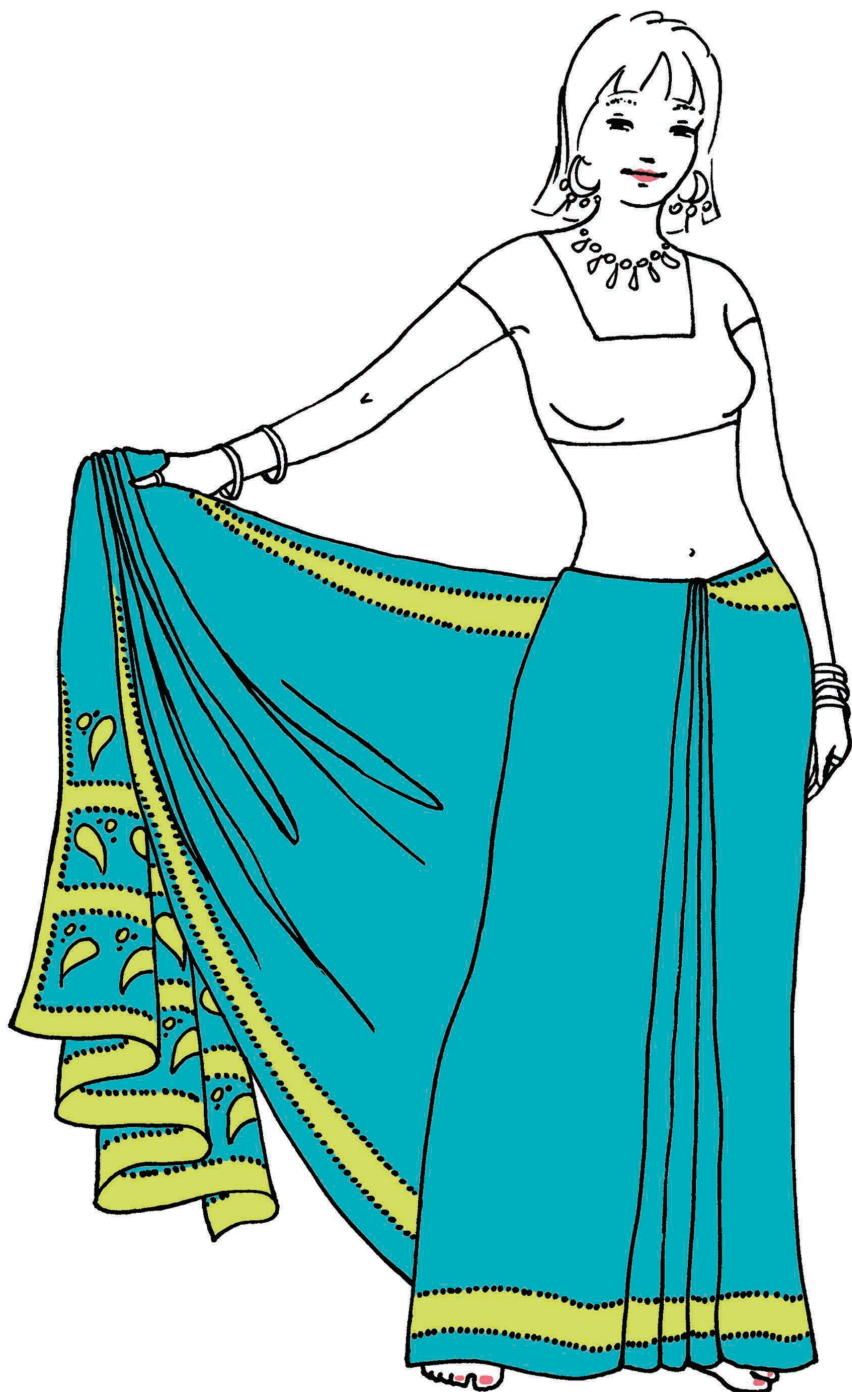
Dla pewności, że zakładki nie rozpadną się podczas chodzenia czy tańca i że nie będą wysuwały się z za pasa przypnij je agrafką do HALKI.

Krok trzeci

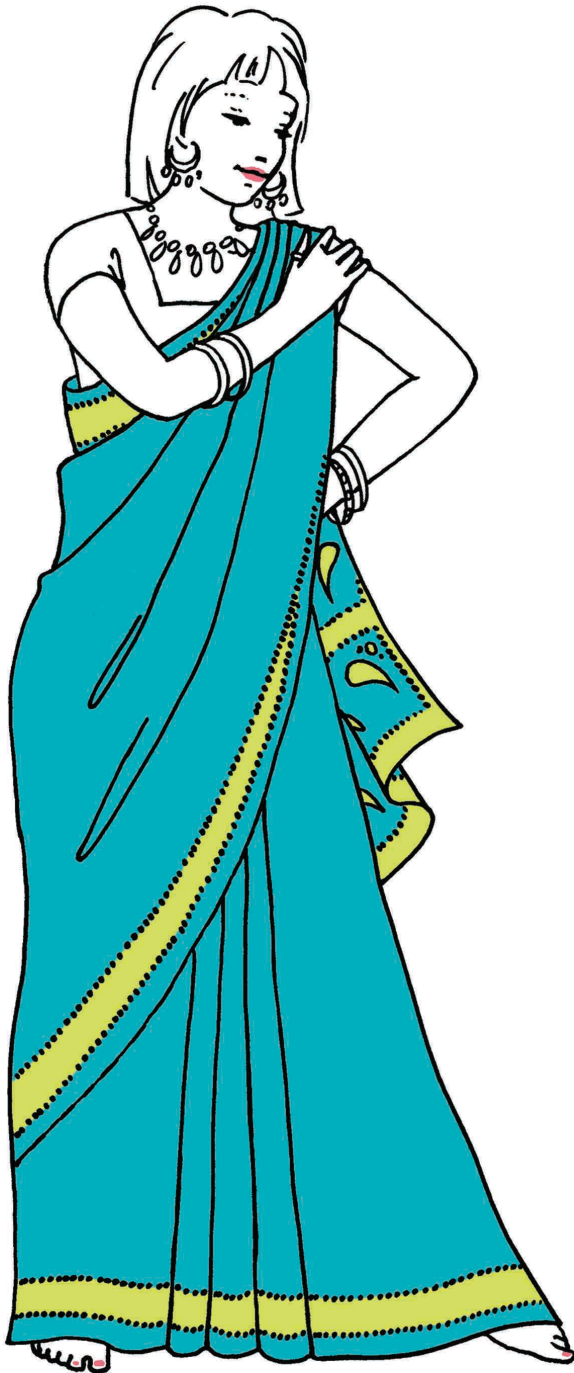
Zakładki ułożone w sposób pokazany na rysunku włóż za HALKĘ, aby zwiślały luźno na tą samą długość co cała reszta SARI. Jeśli materiał nowego, nienoszonego SARI, jest zbyt sztywny, zalecamy upranie go i uprasowanie przed założeniem. Dotyczy to w szczególności SARI bawełnianych, które często są krochmalone i ich sztywność może przeszkadzać przy zakładaniu.

Krok czwarty

SARI przełóż za plecami. Czasami niektóre osoby dodatkowo wkładają SARI za HALKĘ na odcinku od zakładki w lewo. Teraz trzymając SARI w sposób pokazany na rysunku jesteś gotowa do ostatniego etapu.

Krok piąty

Przełóż PALLU pod prawym ramieniem i zarzuć je na lewe ramię w sposób pokazany na rysunku. Zrób kilka zakładek na ramieniu, aby SARI wyglądało elegancko. To już właściwie koniec. Jeśli SARI wykonane jest ze śliskiego, "lejącego się" materiału, może zsuwać się z ramienia, szczególnie kiedy tańczysz czy energicznie się poruszasz. Z pomocą może przyjść agrafka lub ozdobna broszka, przypnij SARI do CHOLI na lewym ramieniu.

Krok szósty

Tak prezentuje się poprawnie założone SARI. Zwróć uwagę na odcinek SARI ukośnie owijający nogi modelki, jeśli SARI ma ciekawy BORDER wygląda to rzeczywiście pięknie. PALLU możesz nosić również na głowie, jak tradycyjne kobiety hinduskie.

Krok siódmy

Tu prezentujemy sposób noszenia SARI rozpowszechniony w Gudżaracie. Styl ten nazywamy GUDŻARATI. Cofnij się do "Kroku czwartego". Zamiast przekładać SARI do przodu pod prawym ramieniem, przerzuć je od tyłu na prawe ramię, ułóż starannie zakładki. W tej wersji polecamy również przypięcie SARI do CHOLI na ramieniu. Można też przypiąć SARI do CHOLI pod lewym ramieniem, jeśli chcesz zasłonić brzuch.

I już gotowe!!!

Czyż SARI nie dodaje uroku kobiecie?

Przepis prania i prasowania SARI (bawełna):

W zasadzie wszystkie bawełniane SARI powinnyś wyprać przed założeniem, gdyż najczęściej są krochmalone i bardzo sztywne. Pierz najlepiej ręcznie w ciepłej wodzie (może być z dodatkiem niewielkiej ilości delikatnego środka piorącego). Czasami, jeśli SARI jest bardzo sztywne, potrzebować będziesz kilku prań, aby sztywność usunąć i wydobyć delikatność bawełny. Pierz SARI oddzielnie poprzez ugniatanie. Z pewnością będzie trochę farbować. Nie martw się, jest to naturalne zjawisko. W ekstremalnych przypadkach woda może naprawdę mocno się zabarwić. Zmieniaj wodę często podczas płukania. Nie wykręcaj SARI, a przynajmniej nie mocno. Pozbądź się nadmiaru wody wygniatając tkaninę. Możesz nadmiar wody odwirować w pralce.

Czas na suszenie. W tym celu złóż SARI na pół i ponownie na pół, rozciągnij i strzepnij, aby pozbyć się pomarszczeń. Tak rozprostowane SARI wieszamy na sznurze. Zadbaj o to, aby SARI było dobrze ponaciągane po praniu, gdyż będzie miało tendencje do kurczenia się, co również przeszkadzać Ci będzie podczas prasowania. Najbardziej kurczą się BORDERy czyli paski. Porozciągaj je w pierwszej kolejności. Jeśli suszysz na słońcu zwróć uwagę na to, aby nie zostawiać SARI na zbyt długie działanie promieni słonecznych. SARI może wyblaknąć. Najlepiej wieszać je wtedy na "lewą" stronę.

Jeśli PALLU ma inny kontrastowy kolor to lepiej dla bezpieczeństwa suszyć je rozwieszając na najbliższym, dodatkowym sznurze, aby nie stykało się z resztą SARI. Uchroni to przed zabarwieniem reszty SARI kolorem z PALLU.

Prasowanie jest istotnym etapem. Często SARI sprzedawane jako bawełniane może mieć w sobie część sztucznych składników (w szczególności dotyczy to BORDERów). Przed prasowaniem, kiedy nastawisz temperaturę żelazka, sprawdź na małym fragmencie SARI (najlepiej tym, który będzie niewidoczny po założeniu) czy temperatura nie jest za wysoka i czy nitki nie topią się.

Możesz prasować SARI złożone na pół. Będzie łatwiej i szybciej. Jeśli SARI jest grubsze to prasuj rozłożone. BORDERy najlepiej prasować z dwóch stron.

Przepis prania i prasowania SARI (jedwab):

Jedwabne SARI zalecamy czyścić chemicznie tzw. dry cleaning. W szczególności te, które posiadają bogate zdobienia i hafty. Jeśli już pierzesz to pamiętaj o podstawowej zasadzie, aby ciepła woda (o temperaturze ciała), której używasz do płukania, miała tą samą temperaturę w jakiej prałaś SARI. Niedopuszczalne jest pranie w ciepłej, a płukanie w chłodnej czy zimnej wodzie. Jedwab ulegnie "sfilcowaniu".

Podczas prasowania zachowaj szczególne warunki ostrożności.

Jedwab nie wymaga wysokiej temperatury prasowania.

Przepis prania i prasowania SARI (syntetyk):

Duża część indyjskich SARI w obecnych czasach wykonana jest ze sztucznych tworzyw lub z ich domieszką. SARI takie może być prane w wodzie, jak również może być czyszczone chemicznie. Stosują się te same zasady ostrożności dotyczące prania i prasowania jak w przypadku SARI bawełnianych czy jedwabnych.

W razie pytań czy wątpliwości napisz:

porady@radhashop.pl